

ПРЕС КЛИПИНГ

21. фебруар 2019.

НАСЛОВИ

Пензија се рачуна без последње плате(стр.3)

Веће плате су противотров за напуштање земље(стр.4)

Пет хиљада радника Генекса 10 година чека својих 200 евра(стр.6)

Синдикалци у ГСП-у траже ВЕЋЕ ПЛАТЕ(стр.7)

Минималац путоказ одакле и куда одлазе радници(стр.7)

Аутоматске касе замениће касирке(стр.8)

Трибина: Овим темпом биће потребно 40 година да се у Србији искорени сиромаштво(стр.10)

Погинуо рудар у руднику Рембас у Ресавици(стр.11)

Пензија се рачуна без последње плате

Ј. Ж. С.

Измене и допуне закона о пензијском и инвалидском осигурању смањиће број привремених решења. До сада већина осигураника није могла да одмах добије и зна коначан износ својих примања

НЕПОСТОЈАЊЕ података о просечној годишњој заради у Републици за последњу годину коју радник проведе на послу пре одласка у пензију, главни је разлог што је 85 одсто решења за пензију претходних година било привремено. Једна од значајнијих новина која је уведена изменама и допунама Закона о ПИО, које су ступиле на снагу 1. јануара, управо се тиче начина обрачуна пензионог чека.

Годинама уназад податак о просечној заради у Србији за претходну годину званично се објављује у марту наредне за претходну годину. Због тога је свако од будућих пензионера био ускраћен за обрачун плате у години када одлучи да напусти радно место, те већина није могла да одмах добије и зна коначан износ својих примања. На тај начин орочиће се и важење привремених решења на највише три године, а у случају да се у том периоду не прикупе потребни подаци ПИО ће првобитно решење проглашавати коначним.

- Промена начина обрачуна зараде из последње године рада у којој се остварује право на пензију ће знатно утицати на смањење броја привремених решења - кажу у Министарству рада.

- Према новом Закону о ПИО, од 1. јануара 2019. године обрачунски износ просечне годишње зараде израчунаваће се тако што ће се просечна месечна зарада у Републици за период од почетка календарске године закључно са месецом који два месеца претходи месецу у којем осигураник остварује право на пензију, помножити бројем 12.

У случају остваривања права на пензију почетком године, односно у јануару и фебруару, просечна годишња зарада ће се израчунавати тако што ће се просечна месечна примања за јануар те године помножити са 12.

Према подацима ПИО фонда износи преплате по доношењу коначног решења претходних година били су од 5.000 до 10.000 динара, али постоје случајеви у којима су они и по неколико стотина хиљада динара. Постоје и примери у којима је обрачун пензије по решењу о коначном износу повољнији за корисника од суме утврђене привременим решењем. Тада ПИО обрачунава своја дуговања и при првој исплати у целини намирује дуг према кориснику.

БЕЗ РОКА

ДОСАДАШЊИ прописи нису предвиђали одређен рок за доношење решења о коначном износу пензије којим ће привремено бити замењено. То је зависило од тога када ће се комплетирати подаци које шаљу послодавци, општинске управе, АПР, Пореске управе, надлежна министарства за своје запослене, инострани носиоци пензијског осигурања...

ИНТЕРВЈУ: СЕРГЕЈ ГУРИЈЕВ, ГЛАВНИ ЕКОНОМИСТА ЕВРОПСКЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ

Веће плате су противотров за напуштање земље

Аутор: Јована Рабеновић

Иако је Србија спровела фискалну консолидацију постоје структурни проблеми који су средњорочно ризични за буџет. Државна предузећа имају вишак запослених, недовољно инвестирају и недовољно су успешна. Слаб квалитет инфраструктуре и услуга државне администрације негативно утиче на конкурентност приватних фирми. На пример, просечна брзина возова у Србији је око 30 километара на сат, што је спорије него пре сто година. Правосудни поступци су врло спори, а исходи често нејасни. Вештине, као и мотивација државних службеника да поправе услуге и пословање јавног сектора су слаби, а процеси су често веома бирократски, компликовани и нетранспарентни, чиме се подижу трошкови пословања за приватне фирме. Све ово заједно омета инвестиције које би послужиле као катализатор за даљи раст, каже у интервјуу за „Политику” главни економиста Европске банке за обнову и развој (ЕБРД), који је први пут у Србији, а дошао је како би представио нови извештај о транзицији.

Шта сте помислили када сте видели економску личну карту Србије? Просечну плату од 420 евра и просечну пензију од 220 евра?

Ниске плате и пензије у Србији, и осталим земљама западног Балкана, показују колико српске компаније, или влада, тренутно могу да приуште да плате, у складу са садашњим економским перформансом Србије и њеном фискалном ситуацијом. Продуктивност радника у Србији још увек је само 40 одсто од просечне вредности у четири земље централне Европе (Чешка, Мађарска, Пољска и Словачка) и чак мање од 20 одсто у односу на просек за целу ЕУ. Онда није ни чудо да су и плате ниже. Поред тога, будући да су пензије финансиране кроз порезе на плате, које плаћају ти радници и привредници, онда ни оне не могу бити високе као у централној или западној Европи. Пензије и плате биће веће како српска економија буде побољшавала своју конкурентност, извоз и инвестиције, и како продуктивност српских фирми буде расла. Србија постаје атрактивна земља за инвестиције, а нове инвестиције увећавају продуктивност земље и могућност за извоз.

Последњих година привредни раст је овде био нижи него у региону. Како га повећати?

О продаји Комерцијалне банке

Као главни економиста ЕБРД-а, не могу да коментаришем појединачне пројекте. Оно што могу да кажем јесте да у свим земљама у којима послује, ЕБРД подржава отворен и транспарентан процес приватизације. Такав процес омогућује и да се постигне боља цена.

Заиста раст српске економије је био доста слабији и много нестабилнији почев од 2010. године, у односу на период пре финансијске кризе, и недовољан је за неко значајније приближавање дохотку у ЕУ. Јавне политике, потпомогнуте скоријим успесима, треба да се сконцентришу на мере о којима сам већ говорио, а које ће повећати продуктивност и ојачати фискалну одрживост на средњи и дужи рок. Приоритет треба да буде на формирању бољег и стабилнијег пословног окружења, са ефикаснијим и независним правосуђем и значајно побољшаним јавним и приватним управљањем.

Много људи је напустило Србију у потрази за послом. Како их задржати?

Емиграција је распрострањена широм западног Балкана, али и у осталим европским земљама у транзицији. Боље пословне могућности и веће плате су значајан противотров за спречавање емиграције. Да би до тога дошло, Србија треба да буде атрактивна за инвеститоре са модерним технологијама, који могу да креирају продуктивније послове. Људима је потребно боље образовање и обука како би изашли на крај са променљивим захтевима модерног рада и како би избегли ситуацију да остану без посла због аутоматизације. Грађани такође морају да имају осећај да имају утицај на значајне одлуке које се тичу њиховог животног стандарда, и да су политичари којима су те одлуке поверене одговорни, а оне транспарентно представљене, такође уз помоћ слободних медија и активног цивилног друштва. Земље западног Балкана, укључујући и Србију, имају још доста тога да ураде у овим областима како би се супротставиле одливу талентованих људи.

Каква ће бити стратегија ЕБРД за Србију у наредним годинама?

Нова петогодишња стратегија ЕБРД за Србију усвојена је у фебруару прошле године и већ је у фази имплементације. Тражимо и инвестирамо у пројекте који пре свега повећавају конкурентност приватних компанија кроз увођење нових технологија, и који доприносе развоју иновација и стварању послова и могућности за обуку младих људи. Велики део финансирања малих и средњих предузећа наставиће се кроз локалне комерцијалне банке, где су на располагању и саветодавни програми за поспешивање пословања и конкурентности. Међутим, главни услов за повећање конкурентности привреде је да се убрза процес реформи за побољшање пословног окружења. Ми подржавамо и саветујемо надлежне о реформама у разним областима, од инспекција до алтернативног решавања спорова у привреди, до оснаживања прописа о конкуренцији. Надамо се да ће бити и знатно више инвестиција у пројекте зелене економије, попут инфраструктурних пројеката у области заштите животне средине или енергетске ефикасности у стамбеним објектима. Радићемо и на побољшању корпоративног управљања у неким од државних предузећа, као и на финансирању кључних инфраструктурних пројеката у области транспорта, енергетике и пољопривреде.

Да ли је могућа нова светска криза?

По дефиницији немогуће је предвидети кризу са сигурношћу. Ако бисмо знали да ће криза да наступи сутра, одмах бисмо почели да продајемо деонице и криза би почела већ данас. У суштини, упркос многим препрекама (попут трговинских ратова, раздуживање у Кини, јако високе цене деоница у САД, итд.) предвиђања ЕБРД заснована су на расту глобалне економије од 3,5 одсто, што је солидан раст. То јесте спорији раст него средином 2000. али раст у том периоду је био заснован на кредитима и са неодрживим стопама раста.

Ви сте Рус, Осетинац. Како се Русија бори са санкцијама? Какве су последице?

Раст руске економије је успорио још пре 2014. године. Недовољне реформе, доминација државе, и недовољно укључивање у глобалну економију смањили су апетит инвеститора. Тренутно, упркос реално високој цени нафте, Русија наставља да стагнира. БДП Русије расте по стопи од 1,5 до два одсто што је најнижи раст у 38 економија у којима ЕБРД послује. Влада Русије је сада започела алтернативну стратегију за раст. Уместо конкурентних реформи и поновног повезивања са Западом, сада ће се ослањати на јавне инвестиције (такозване „националне пројекте“) како би поново подстакли економски раст. Узевши у обзир висок степен корупције у Русији, тржишта нису убеђена да ће ова стратегија резултирати убрзањем раста руске продуктивности.

Пет хиљада радника Генекса 10 година чека својих 200 евра

Пише: Љ. Буквић

Радници Генералекспорта и ИЦГ од 2009. чекају да им држава исплати по 200 евра по години стажа колико им припада према социјалном програму и то од њихових пара, зарађених од продаје имовине ових предузећа.

Иако, према потврдама које су добијали из државних институција, више од 20 милијарди динара лежи на стечајном рачуну, готово 5.000 радника пуних 10 година чека исплату.

Према последњим најавама, три године након што је уведен стечај у оба предузећа, за крај фебруара, како кажу бивши радници са којима смо разговарали, најављено је да ће свако добити 26,9 одсто од укупног дуговања. За њих је то неприхватљиво, баш као и уведени стечај.

– Стечај је уведен 2016. незаконито јер не може да се уведе стечај ако није исплаћен социјални програм, а реструктурирање није завршено. Осим тога како фирма која има више од 20 милијарди динара на рачуну може да оде у стечај. Питамо се где је наш новац, као и шта је урађено са новцем од камате – истиче за Данас један од бивших запослених Данас Бранко Радичевић.

Од увођења стечаја, марта 2016, у компанији ИЦГ промењена су три стечајна управника. Последњи је на место стечајног постављен марта 2018, након што је, како каже Радичевић, претходни Милош Боровчанин смењен јер није прихватио потраживања великих поверилаца.

– Банке у стечају су се жалиле на одлуку стечајног управника Боровчанина који је одлучио да њихова потраживања одбаци, али њихове жалбе не би требало да могу да одложе исплату коју је он намеравао да спроведе. Да би се то спречило он је смењен – напомиње Светлана Пековић и подсећа да је неких 40 бивших запослених тренутно и на суду у Стразбуру.

Из Министарства привреде ни после неколико седмица нисмо добили одговор на конкретна питања зашто радницима ИЦГ и Генекса још није исплаћен новац, као и када ће бити. О „случају Генекс“ годинама смо писали, а исто тако годинама су министарства привреде и економије, али и Агенција за приватизацију пребацивали одговорност једни на друге. Држава, међутим, није крила да на рачуну новца има, али то радницима није помогло јер новац никада нису добили.

Осим тога, власти су се током 2015. два пута оглушиле о одлуке Уставног суда које су биле у корист радника, односно малих акционара. У јулу те године Уставни суд усвојио је жалбу којом се потврђује првобитно решење да се изврши исплата новчаних накнада, непосредно након тога и Омбудсман је реаговао наложивши Агенцији да у року од 60 дана поступи по налогу Суда. То се, међутим, никада није десило.

И сам стечајни поступак је неколико пута одлаган, а у вероватно последњем одговору који нам је на ову тему стигао из Министарства привреде пре четири године, тадашњи министар Жељко Сертић је, између осталог, рекао да је „рочиште за отварање стечаја у септембру (2015 прим. аут.) и да ће се тек након тога отворити услови за рад по овом питању“. Стечај је уведен пола године касније, али услови за исплату радника се очигледно још нису „отворили“.

Услов да се радницима исплати 200 евра по години стажа испуњени су још маја 2009. када је осим Блока 20, који је купио Мирослав Мишковић, продата још једна њихова целина, хотел „Гранд“ и „Конаци“ на Копаонику и то Миодрагу Костићу. Радници тврде да је укупно добијено

170 милиона евра и да је новац на наменским рачунима. У тренутку продаје ове имовине Мишковићу и Костићу министар економије био је Млађан Динкић.

Синдикалци у ГСП-у траже ВЕЋЕ ПЛАТЕ

М. Вранић

Возачима градског јавног превоза због недовољног времена за паузе током вожње повећава се интензитет напрезања чула, те су они константно изложени стресу од излетања пешака на коловоз или шине, тврде у Саобраћајном синдикату ГСП "Београд".

У вези са тим, они су покренули иницијативу за повећање плата, те траже да се коефицијент који сада износи 3,8 када управљају соло возилима, односно 3,9 за зглобна возила, повећа на 4,6 односно 4,7 што би возачима увећало плату за 12.000 динара.

- Знатно је повећан број професионалних обољења, али и број боловања, нажалост било је и неколико смртних случајева - тврде из овог синдиката и додају да велики број возача одлази из предузећа зато "што не могу да истрпе притисак којем су изложени, а да су притом плате веома ниске".

Иначе, у ГСП "Београд" постоји већи број синдиката. Саобраћајни синдикат није репрезентативан, иако како тврде, "имају више од 500 ђланова".

Минималац путоказ одакле и куда одлазе радници

Минимална цена рада за ову годину указује на „старе” и „нове” чланице Европске уније. По подацима Европске управе за побољшање радних и животних услова, највећу минималну плату у овој години у Европској унији имају запослени у Луксембургу – 2.071 евро. Иза њих су радници Ирске с минималцем од 1.656,20 евра.

Минималац у Холандији је 1.615,80 евра, Белгији 1.593,76, Немачкој 1.557,09, Француској 1.5521,11 и у Великој Британији 1.453,28 евра. У Словнији, која се сматра „млађом” чланицом ЕУ, минималац од почетка ове године је 886,63 евра, чиме је та некадашња република СФРЈ надмашила „старије” чланице као што су Грчка, где је минимална зарада 758,33 евра, затим Португал, где је минималац 700 и Малту, где је он 761,97. Потом следе државе чланице ЕУ у којима је минимална зарада мања: Хрватска с 505,90 евра, Литванија с 555, Естонија с 540, Пољска с 523,09, Словачка с 520, Чешка с 518,97, Мађарска са 464,20 и Румунија са 446,02 евра. На последњем месту у ЕУ по висини минималца је Бугарска с 286,33 евра.

Иначе, највећи минималац у читавој Европи имају запослени у Швајцарској и он износи 2.709 евра. Дакле, већи је 700 евра од највеће минималне зараде у ЕУ која се исплаћује у Луксембургу. У исто време, минималац у Швајцарској готово је 12 пута већи од минималца у Бугарској, која је чланица ЕУ.

Од земаља у региону најнижи минималац имају радници у Црној Гори – 193 евра, и он је шест пута мањи од оног у Немачкој. Два евра већи минималац имају радници у Македонији – 195,

док они у БиХ имају 208 евра месечно. Минимална зарада у Републици Српској је 230 евра и она је један евро мања него у Србији, где износи 231 .

Висина минималне зараде има и те како везе с одласком радне снаге управо у европске земље где је он виши. Тако се од уласка Бугарске и Румуније у ЕУ бележи велик одлив радне снаге управо у економски богатије европске државе, као што су Немачка, Белгија, Словенија па чак и Хрватска. Док њихови радници одлазе тамо где могу зарадити више, наше комшије Бугари и Румуни последњих година радну снагу проналазе у Вијетнаму, Индији, Багладешу, Мароку, Непалу и другим државама где су зараде знатно ниже.

Минимална зарада године од 24.848 до 28.575 динара

Без пореза и доприноса, минималац у Србији сада износи 155,3 динара по сату. То значи да ће током ове године радници с најнижим примањима добити у коверти 24.848 динара за месец са 160 радних сати, 26.090 за месец са 168 сати и 28.575 за остварена 184 сата рада.

Наши радници због боље зараде, која се одређује и према висини минималца, осим у земље Западне Европе, све чешће одлазе у Словенију, Словачку, Пољску, Чешку па и Хрватску. С друге стране, на српском тржишту већ недостају радници појединих профила па су и српски послодавци принуђени на то да „увозе” раднике, и то из Македоније, Албаније, Црне Горе, а и из неких земаља Далеког истока.

Нема тачних података о томе колико запослених у Србији прима минималну зараду, али процењује се да је та бројка око 300.000. Минимала зарада је најчешћа у приватном сектору, мада је има и у јавном. По подацима Републичког завода за статистику, просечна зарада у Србији у новембру била је 50.556 динара месечно, док су запослени код предузетника у просеку имали упола мање – око 27.035, што је нешто мало више од минималца.

Љ. Малешевић

Аутоматске касе замениће касирке

Тржиште рада мења се брзо, а савремене технологије које траже нове професије отписаће велики број занимања.

Већ сада се смањује потреба за шалтерским радницима, дактилографима, поштарима, касиркама... Једноставно, развој технологије тражи другачија занимања и постојећа шаље у историју.

Током прошле године објављена је светска процена да ће у наредне две и по деценије нестати чак 40 одсто постојећих занимања. Већ сада се уместо љубазног гласа у кол-центрима одговори добијају од „машина”, а стручњаци прогнозирају да ће на исти начин комуникација људи с институцијама и установама постати уобичајена. Рачуни се плаћају електронски, а уместо писама стижу мејлови.

200.000 људи ради у српској трговини

Прогнозе иду дотле да се најављује да би свет ускоро могао остати без још једног занимања којим се баве милиони људи – касирке у трговинама. Пад тражње за тим занимањем већ је почео када су се у супермаркетима појавиле прве експрес касе, намењене углавном купцима с мање артикала, док су касе слободне зоне постале бројне. Велике трговине терстирале су концепт трговине где се ништа не скенира нити се стоји на каси, већ продавница сама наплаћује.

40 одсто занимања нестаће у наредне две и по деценије

Уколико заиста маркети отпусте касирке, трговци ће имати знатно мање трошкове радне снаге или их могу прерасподелити на нова радна места. У Србији у сектору трговине ради око 200.000 људи, а о томе колико је тачно од тог броја касирки, нема података. Но, извесно је да

их у сваком већем трговинском ланцу има по неколико. Дакако, касирке неће нестати из свих трговина, поготово оних малих, али ће се њихов број знатно смањити. У Србији су аутоматске благајне уведене пре неколико година и из дана у дан их је све више. Процењује се да на четири аутоматске касе пази једна касирка, чиме је потреба за физичком радном снагом смањена 75 одсто.

Чак и ако ће роботи заиста обављати велики део данашњих послова – од физичких до интелектуалних, ипак за лекаре, угоститеље и мајсторе нема зиме јер ће они увек требати. Но, и занимања која успеју да преживе талас аутоматизације и дигитализације неминовно ће доживети промене, а радници ће морати учити током целог живота јер ће се то од њих захтевати да би сачували радно место .

По речима директора развоја „Инфостуд групе” Стефана Салома, велика предност очекује оне професионалце који у својим областима, осим тога што знају посао, разумеју како раде рачунари, разумеју алгоритме, основе тог програмирања, основе машинског учења и онда ће моћи да помогну аутоматизацији тих послова. Јер, како наглашава, програмери неће моћи да аутоматизију рад лекара без помоћи самих лекара који ће морати да стално иновирају тај софтвер.

Једни послови нестају, други настају

По једној аустријској студији, транспорт и складиштење биће најугроженија бранша јер ће возила без возача заменити људе. У трговини, око 37 одсто послова могли би преузети роботи, а у здравству и социјалној заштити више од четвртине послова. Ипак, тржишта ће обогатити исто толико велики број нових занимања.

Министарство просвете будно прати иновације на тржишту, а доказ за то је да је до сада угашено 166 профила, и то 86 четворогодишњих и 80 трогодишњих. Помоћница министра просвете Габријела Грујић објашњава да ће сви профили који немају израђен стандард квалификација постепено нестајати.

– Тенденција је да се они стално отписују, да не буду у систему, да ученици не могу да се опредељују за профиле који неће испуњавати критеријуме одређених занимања савременог развоја 21. века – рекла је Габријела Грујић. – За будућност је планирано и до сада смо урадили – кренули смо по дуалном моделу организације наставе профила – 33 профила, за наредну школску годину још девет.

Љ. Малешевић

Трибина: Овим темпом биће потребно 40 година да се у Србији искорени сиромаштво

АУТОР:Бета

Србија је земља друштвене неједнакости и овим темпом биће потребно 40 година да у њој буде искорењено сиромаштво, речено је на трибини "Правда се не добија на поклон, она се осваја".

Председник Уједињених гранских синдиката Независност Зоран Стојиљковић казао је да без пристојног и достојанственог рада нема могућности за социјално праведно друштво.

"Уколико хоћете да остварите своја социјална и економска права, нећете то моћи ако немате отворене медије, аутономно правосуђе и изборни систем који омогућује да људи са интегритетом седе у Влади", навео је Стојиљковић.

Главни и одговорни уредник недељника НИН Милан Ђулибрк казао је да је за 11 година стопа апсолутног сиромаштва у Србији смањена са 8,8 на 7,2.

"Ако премијерка стварно мисли да смо ми готово искоренили сиромаштво, да ли је свесна да овим темпом нама треба још 40 година да апсолутно искоренимо сиромаштво", оценио је Ђулибрк.

Према његовим речима, за годину дана стопа ризика од сиромаштва смањена је са 25,9 на 25,7.

"Прећутала је да је 2014. године та стопа била 25 одсто, па је у међувремену порасла и гле чуда то се поклапа са почетком програма фискалне консолидације, смањења плата и пензија", рекао је Ђулибрк.

Ђулибрк је додао да је однос зарада оних који примају највеће и најмање плате један према 9,7, што је највећа социјална неједнакост у Европи.

"Што се наши званичници више хвале новим отвореним радним местима, просечне плате су мање, јер у тим фабрикама се запошљавају људи који по правили примају минималац и никад нисмо успели да сазнамо колике су плате стварно запослених у фирмама које је држава честила нашим парама", казао је он.

Представник Фондације Центар за демократију Иван Секуловић казао је да се Светски дан социјалне правде обележава под слоганом "Ако желите мир и развој, радите за социјалну правду".

"Све међународне институције нас опомињу да не радимо довољно, не само ова власт, него и претходне, да искоренимо сиромаштво", рекао је Секуловић.

Он је казао да су сви рокови за усвајање социјалних стратегија у Србији истекли, али ни позиција према његовом мишљењу не може се похвалити бригом за социјалну правду.

"У Споразуму са народом пред крај се провукла тачка о успостављању социјалног дијалога", рекао је он и додао да један од лидера Савеза за Србију Драган Ђилас више говори о сиромаштву у Србији и декларише се као социјал-демократа.

Погинуо рудар у руднику Рембас у Ресавици

Рудар Миле Шкорић (52) погинуо је синоћ у руднику Рембас у Ресавици када се на њега урушила већа количина угља, потврдио је за агенцију Бета председник Синдиката рудара Ресавице Небојша Миленковић.

Шкорић је радио јуче у другој смени у јами 4. блок Пасуљанске ливаде рудника Рембас када је око 21 сат дошло до несреће. Спасилачке екипе су радиле на откопавању угља и око поноћи су дошле до затрпаног рудара, али нису успеле да га спасу.

Истрага ће показати како је дошло до несреће. О несрећи је обавештена рударска инспекција као и заменик јавног тужиоца у Деспотовцу.

Шкорић је био родом из Хрватске, а живео је у рударском насељу у Ресавици.

аутор: САизвор: Бета